Conseil d'Etat - Raad van State
WETGEVING
1 8 III 1957
coördinatie(1)
1 -

ML. L. 5630/1.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 12e februari 1957 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de Verbeteringsraad voor het Bewaarschoolonderwijs en het Lager Onderwijs", heeft de 7e maart 1957 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 12 février 1957, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "relatif au conseil de perfectionnement des enseignements gardien et primaire", a donné le 7 mars 1957 l'avis suivant :

De artikelen 5, 7 en 25, die over de benoeming van gewone leden en over de vernieuwing van de mandaten handelen, zouden beter één artikel vormen.

Voorts is er aperte tegenspraak tussen artikel 5, volgens hetwelk de leden voor zes jaar worden benoemd, en artikel 7 dat bepaalt : "De gewone leden van de raad worden om de drie jaar voor de helft hernieuwd en de eerste maal gebeurt dit bij loting".

Wenst de Regering - zoals de gemachtigde ambtenaar aan de Raad van State heeft verklaard - bij uitzondering, namelijk bij de eerste benoemingen, aan de helft der gewone leden een mandaat van niet meer dan drie jaar te geven, zodat de gedeeltelijke vernieuwing van de raad om de drie jaar plaats kan hebben, dan kan de volgende tekst dienstig zijn, die artikel 5, tweede lid, zou worden :

"Het mandaat echter van de helft der gewone leden die voor de eerste maal bij toepassing van dit besluit worden benoemd, eindigt na drie jaar. Deze leden worden door uitloting aangewezen".

+

\+ +

.../...

Voor artikel 6 stelt de Raad van State een tekst voor die aansluit bij artikel 9, § 4, van de wet van 28 juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken.

+

+ +

Volgens hetgeen de gemachtigde ambtenaar aangaande artikel 15 heeft verklaard, kunnen de afdelingen elk voor zich de Minister adviseren over aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen (artikel 11).

De bevoegdheid van de afdelingen zou duidelijk uit de tekst zelf van het ontwerp moeten blijken.

Anderzijds omschrijft het ontwerp nergens de bevoegdheid van de raad in pleno. Na raadpleging van de gemachtigde ambtenaar geeft de Raad van State in overweging, artikel 15 met een tweede lid aan te vullen, als volgt :

"Vraagpunten die zowel het lager als het bewaarschoolonderwijs betreffen,worden door de raad in algemene vergadering onderzocht".

+

+ +

In de huidige stand van de wetgeving heeft het bepaalde in de tweede volzin van artikel 18 geen zin aangezien, voorzover de Raad van State bekend, geen wetsbepaling de Regering verplicht het advies en nog minder het gunstig advies van de verbeteringsraad voor het bewaarschool- en het lager onderwijs in te winnen.

+

+ +

Artikel 24, van het ontwerp, dat niets anders doet dan een voornemen te kennen geven, kan als overbodig worden geschrapt.

\+

\+ \+

Tenslotte moge worden opgemerkt, dat in de opheffing van het koninklijk besluit van 20 december 1939 moet worden voorzien, niet door het ontwerp betreffende de verbeteringsraad voor het normaal onderwijs, maar in het onderhavige ontwerp ; dit laatste steunt immers op dezelfde bepaling als het genoemde besluit, namelijk op artikel 39, vierde lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs.

\+

\+ \+

Voorts zijn bij het ontwerp alleen opmerkingen betreffende de vorm te maken ; zij behoeven geen commentaar en blijken uit de hierna voorgestelde tekst :

.../...

Koninklijk besluit houdende organiek reglement van de verbeteringsraad voor het bewaarschoolonderwijs en het lager onderwijs.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Gelet op de op 25 oktober 1921 gecoördineerde wet tot regeling van het lager onderwijs, inzonderheid op artikel 39, vierde lid ;

Gelet op het advies van de Raad van State ;

Op de voordracht van Onze Minister van Openbaar Onderwijs,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

HOOFDSTUK I. - SAMENSTELLING.

Artikel 1.-

De verbeteringsraad voor het bewaarschool en lager onderwijs bestaat uit een voorzitter, leden van rechtswege en gewone leden.

.../...

Artikel 2.-

De raad wordt voorgezeten door de Minister van Openbaar Onderwijs of door zijn gemachtigde. Bij afwezigheid van de voorzitter gelast de raad een van zijn leden hem te vervangen.

Artikel 3.-

Van rechtswege lid zijn, zolang zij in actieve dienst zijn :

1° de directeur-generaal van het lager en het normaal onderwijs ;

2° het hoofd van de dienst lager onderwijs ;

3° de inspecteurs-generaal van het lager onderwijs.

Artikel 4.-

Gewoon lid zijn twaalf personen in actieve dienst en gekozen uit de leden van het onderwijzend personeel van het bewaarschool- en lager onderwijs of uit de leden van de inspectie van het bewaarschool- en lager onderwijs.

.../...

Artikel 5.-

Gewone leden worden door de Koning benoemd voor een tijdperk van zes jaar. Hun mandaat kan worden vernieuwd.

Het mandaat echter van de helft der gewone leden die voor de eerste maal bij toepassing van dit besluit worden benoemd, eindigt na drie jaar. Deze leden worden door uitloting aangewezen.

Bij vacature vóór het einde van een mandaat voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

Artikel 6.-

De raad wordt samengesteld met inachtneming van een passend evenwicht tussen beide taalgemeenschappen.

Artikel 7.-

Elk lid dat de hoedanigheid uit hoofde waarvan hij is benoemd verliest, houdt op van de raad deel uit te maken.

Artikel 8.-

De raad wordt bijgestaan door een secretaris en een adjunct-secretaris, die tot een verschillende taalrol behoren.

.../...

Zij worden door de Minister aangewezen uit de ambtenaren en beambten van het bestuur van het lager onderwijs.

Artikel 9.-

... (tekst van artikel 10 van het ontwerp van de Regering) ...

Artikel 10.-

De verbeteringsraad voor het bewaarschool-onderwijs en het lager onderwijs wordt verdeeld in twee afdelingen, die bevoegd zijn :

- de eerste, voor het bewaarschoolonderwijs ,
- de tweede, voor het lager onderwijs.

Artikel 11.-

De afdeling voor bewaarschoolonderwijs omvat de leden van rechtswege en zes gewone leden, onder wie :

1° twee leden van de inspectie over het bewaarschool-onderwijs ;

... (voorts tekst van artikel 12 van het ontwerp, mits de term "vertegenwoordiger" wordt vervangen door "lid van het onderwijzend personeel") ...

.../...

Artikel 12.-

De afdeling voor lager onderwijs omvat de leden van rechtswege en zes gewone leden, onder wie :

1° twee leden van de inspectie over het lager onderwijs ;

... (voorts tekst van artikel 13 van het ontwerp, mits de term "vertegenwoordiger" wordt vervangen door "lid van het onderwijzend personeel") ...

Artikel 13.-

De leden waarvan sprake onder 1° van de artikelen 11 en 12 worden gekozen uit de leden van de Rijksinspectie.

HOOFDSTUK II. - BEVOEGDHEID.

Artikel 14.-

De verbeteringsraad voor het bewaarschoolonderwijs en het lager onderwijs of zijn afdelingen dienen van advies :

1° over alle vraagpunten die de Minister van Openbaar Onderwijs bij hem aanhangig maakt, onder meer over schoolboeken, bibliotheekboeken, boeken voor prijsuitdeling, tijdschriften en periodieken, audiovisuele en andere voor het bewaarschoolonderwijs en het lager onderwijs bestemde leermiddelen ;

.../...

2° over alle vraagpunten waarvan de volstrekte meerderheid der leden van de raad of van een afdeling het onderzoek vraagt.

Vraagpunten die zowel het lager als het bewaarschoolonderwijs betreffen, worden door de raad in algemene vergadering onderzocht.

HOOFDSTUK III. - WERKWIJZE.

Artikel 15.-

... (tekst van artikel 16 van het ontwerp) ...

Artikel 16.-

De raad stelt zijn huishoudelijk reglement vast. Dit wordt ter goedkeuring aan de Minister voorgelegd.

Artikel 17.-

De raad, in algemene vergadering of per afdeling, beraadslaagt slechts op geldige wijze wanneer de meerderheid der leden aanwezig is. Wanneer de wet echter het advies van de verbeteringsraad vereist en deze tweemaal is bijeengeroepen zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, kan hij na een nieuwe oproeping op geldige wijze beraadslagen, onverschillig hoeveel leden aanwezig zijn (zie echter advies).

.../...

Artikel 18.-

Resoluties worden bij volstrekte meerderheid genomen. Bij staking van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Artikel 19.-

De voorzitter kan in of buiten de raad gekozen personen belasten met informatieopdrachten, met de uitvoerige studie van de voor onderzoek aan de raad voorgelegde vraagpunten, met voorbereidend werk en met het uitbrengen van adviezen.

Op verzoek van de voorzitter mogen de buiten de raad gekozen personen de vergaderingen van de raad met raadgevende stem bijwonen.

Artikel 20.-

Vraagpunten aangaande de inrichting van de bewaarschoolstudiën kunnen, bij ministeriële beslissing, gemeenschappelijk door de afdeling normaalonderwijs voor bewaarschoolonderwijzeressen van de verbeteringsraad voor het normaalonderwijs en door de afdeling bewaarschoolonderwijs van de verbeteringsraad voor het bewaarschoolonderwijs en het lager onderwijs worden onderzocht.

.../...

Artikel 21.-

Vraagpunten aangaande de inrichting van de lagere studiën kunnen, bij ministeriële beslissing, gemeenschappelijk door de afdeling lager normaalonderwijs van de verbeteringsraad voor het normaalonderwijs en door de afdeling lager onderwijs van de verbeteringsraad voor het bewaarschoolonderwijs en het lager onderwijs worden onderzocht.

Artikel 22.-

Ingeval de artikelen 20 en 21 in toepassing worden gebracht, wordt, nadat de punten van de agenda in gemeenschappelijke zitting zijn onderzocht, door iedere afdeling beraadslaagd, gestemd en afzonderlijk geadviseerd.

HOOFDSTUK IV. - SLOTBEPALINGEN.

Artikel 23.-

Het koninklijk besluit van 20 december 1939 houdende inrichting van de verbeteringsraad voor het normaal-, lager- en bewaarschoolonderwijs, gewijzigd bij het besluit van de Regent van 29 maart 1946, wordt opgeheven.

..../...

Artikel 24.-

Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

Artikel 25.-

Onze Minister van Openbaar Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te ,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Les articles 5, 7 et 25 qui traitent de la nomination des membres ordinaires et du renouvellement des mandats gagneraient à être fusionnés.

Il existe en outre une contradiction manifeste entre l'article 5, qui prévoit que les membres ordinaires sont nommés pour une période de six ans, et l'article 7, selon lequel "les membres ordinaires du conseil sont renouvelés par moitié tous les trois ans et, pour la première fois, par tirage au sort".

S'il entre dans les intentions du Gouvernement - ainsi que le fonctionnaire délégué l'a exposé au Conseil d'Etat - de n'accorder à titre exceptionnel qu'un mandat de trois ans à la moitié des membres ordinaires et ce, lors des premières nominations, de manière à permettre le renouvellement partiel du conseil tous les trois ans, cette intention pourrait être traduite dans un texte ainsi conçu qui deviendrait l'article 5, alinéa 2 :

"Toutefois, le mandat de la moitié des membres ordinaires nommés pour la première fois en application du présent arrêté prendra fin après trois ans. Ces membres sont désignés par le sort".

\+

\+ \+

.../...

Pour l'article 6, le Conseil d'Etat propose une rédaction inspirée de l'article 9, § 4, de la loi du 28 juin 1932 relative à l'emploi des langues en matière administrative.

\+

\+ \+

D'après les précisions fournies par le fonctionnaire délégué au sujet de l'article 15, les sections peuvent donner séparément leur avis au Ministre dans les matières relevant de leur compétence (article 11).

Les attributions des sections devraient ressortir clairement du texte même du projet.

D'autre part, aucune disposition du projet ne définit la compétence du conseil siégeant en séance plénière. Le Conseil d'Etat propose, après consultation du fonctionnaire délégué, de compléter l'article 15, par un alinéa 2 ainsi conçu :

"Les questions intéressant l'enseignement primaire et l'enseignement gardien sont examinées par le conseil siégeant en séance plénière".

\+

\+ \+

.../...

Dans l'état actuel de la législation, la disposition contenue dans la deuxième phrase de l'article 18 est sans portée puisqu'aucune disposition légale n'oblige le Gouvernement , à la connaissance du Conseil d'Etat, à recueillir l'avis et encore moins l'avis favorable du conseil de perfectionnement des enseignements primaire et gardien.

\+
\+ \+

L'article 24 du projet,qui se borne à manifester une intention,est inutile et peut être omis.

\+
\+ \+

Il est à remarquer enfin que c'est dans ce projet-ci fondé sur l'article 39, alinéa 4,de la loi organique de l'enseignement primaire, et non dans le projet relatif au conseil de perfectionnement de l'enseignement normal, qu'il y a lieu de prévoir l'abrogation de l'arrêté royal du 20 décembre 1939, basé sur la même disposition légale.

\+
\+ \+

Pour le surplus, le projet n'appelle que des observations de forme qui ne requièrent aucun commentaire et ressortent du texte ci-après proposé :

.../...

Arrêté royal portant règlement organique du Conseil de perfectionnement des enseignements gardien et primaire.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu la loi organique de l'enseignement primaire coordonnée le 25 octobre 1921, notamment l'article 39, alinéa 4;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction publique,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

CHAPITRE Ier. - COMPOSITION.

Article 1er.-

Le conseil de perfectionnement des enseignements gardien et primaire comprend un président, des membres de droit et des membres ordinaires.

.../...

Article 2.-

Le conseil est présidé par le Ministre de l'Instruction publique ou son délégué. En cas d'absence du président, le conseil charge un de ses membres de le remplacer.

Article 3.-

Sont membres de droit, tant qu'ils sont en activité de service :

1° le directeur général des enseignements primaire et normal;

2° le chef de service de l'enseignement primaire;

3° les inspecteurs généraux de l'enseignement primaire.

Article 4.-

Sont membres ordinaires, douze personnes en activité de service, choisies parmi les membres du personnel enseignant des enseignements gardien et primaire ou parmi les membres de l'inspection des enseignements gardien et primaire.

Article 5.-

Les membres ordinaires sont nommés par le Roi, pour une période de six ans. Ces mandats sont renouvelables.

.../...

Toutefois, le mandat de la moitié des membres ordinaires nommés pour la première fois en application du présent arrêté prendra fin après trois ans. Ces membres seront désignés par le sort.

En cas de vacance avant l'expiration d'un mandat, le remplaçant achève le mandat de son prédécesseur.

Article 6.-

Le conseil est composé de manière à respecter un juste équilibre entre les deux communautés linguistiques.

Article 7.-

Tout membre qui perd la qualité en raison de laquelle il a été nommé cesse de faire partie du conseil.

Article 8.-

Le conseil est assisté d'un secrétaire et d'un secrétaire adjoint, appartenant à des rôles linguistiques différents.

Ils sont désignés par le Ministre parmi les fonctionnaires et agents de l'administration de l'enseignement primaire.

Article 9.-

... (texte de l'article 10 du projet du Gouvernement) ...

.../...

Article 10.-

Le conseil de perfectionnement des enseignements gardien et primaire se divise en deux sections compétentes,

- la première, pour l'enseignement gardien;
- la deuxième, pour l'enseignement primaire.

Article 11.-

La section de l'enseignement gardien comprend les membres de droit et six membres ordinaires dont :

1° deux membres de l'inspection de l'enseignement gardien ...(texte de l'article 12 du projet , mais remplacer le mot "représentant" par les mots "membre du personnel enseignant")...

Article 12.-

La section de l'enseignement primaire comprend les membres de droit et six membres ordinaires dont :

1° deux membres de l'inspection de l'enseignement primaire ... (texte de l'article 13 du projet , mais remplacer le mot "représentant" par les mots "membre du personnel enseignant")...

Article 13.-

Les membres visés au 1° des articles 11 et 12 sont choisis parmi les membres de l'inspection de l'Etat.

.../...

CHAPITRE II. - ATTRIBUTIONS.

Article 14.-

Le conseil de perfectionnement des enseignements gardien et primaire, ou ses sections, donnent un avis :

1° ... (texte de l'article 15 du projet)...

2° ... (texte de l'article 15 du projet) ...

Les questions intéressant à la fois les enseignements primaire et gardien sont examinées par le conseil siégeant en séance plénière.

CHAPITRE III. - FONCTIONNEMENT.

Article 15.-

... (texte de l'article 16 du projet) ...

Article 16.-

Le conseil établit son règlement d'ordre intérieur. Celui-ci est soumis à l'approbation du Ministre.

Article 17.-

Le conseil, siégeant en séance plénière ou en section, délibère valablement si la majorité des membres est présente. Toutefois, lorsque l'avis du conseil de perfectionnement est requis par la loi et que le conseil a été convoqué à deux reprises sans réunir le nombre de membres nécessaire, il peut, après une nouvelle convocation, délibérer valablement, quel que soit le nombre de membres présents. (voir toutefois avis)

.../...

Article 18.-

Les résolutions sont prises à la majorité absolue. En cas de parité, la voix du président est prépondérante.

Article 19.-

Le président peut charger des personnalités, choisies au sein ou en dehors du conseil, de remplir certaines missions d'information, d'étudier en détail les questions soumises à l'examen du conseil, d'effectuer les travaux préparatoires et de formuler des avis.

Sur invitation du président, les personnalités choisies en dehors du conseil peuvent assister aux réunions du conseil, à titre consultatif.

Article 20.-

... (texte de l'article 21 du projet) ...

Article 21.-

... (texte de l'article 22 du projet) ...

Article 22.-

En cas d'application des articles 20 et 21, après avoir examiné en séance conjointe les questions inscrites à l'ordre du jour, chaque section délibère, vote et donne un avis séparé.

.../...

CHAPITRE IV. - DISPOSITIONS FINALES.

Article 23.-

L'arrêté royal du 20 décembre 1939 portant organisation du conseil de perfectionnement de l'enseignement normal, primaire et gardien, modifié par l'arrêté du Régent du 29 mars 1946, est abrogé.

Article 24.-

Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Article 25.-

Notre Ministre de l'Instruction publique est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à , le

PAR LE ROI :

Le Ministre de l'Instruction publique,

L. 5629/1.
ML. L. 5630/1.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. SUETENS, eerste-voorzitter,
Messieurs : premier président,

H. BUCH, raadsheren van State,
K. MEES, conseillers d'Etat,

L. FREDERICQ, bijzitters van de afdeling wetgeving,
F. DUCHENE, assesseurs de la section de législation,

R. DECKMYN, griffier.
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. K. MEES.
Het verslag werd uitgebracht door de H. J. SAROT, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. K. MEES.
Le rapport a été présenté par M. J. SAROT, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) R. DECKMYN.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J. SUETENS.